Technik dispečer / technička dispečerka pitné vody (kód: 36-168-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
Týká se povolání: Vodárenský technik dispečer
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve vodohospodářské legislativě a předpisech souvisejících s provozováním vodovodů	4
Orientace v pojmech a činnostech spojených s provozováním vodovodní sítě	4
Kontrola a vyhodnocování provozních stavů včetně funkčnosti ochrany vodovodní sítě	4
Vedení technickoprovozní dokumentace vodovodní sítě	4
Podávání informací o vzniklých poruchách a výlukách dodávky pitné vody včetně komunikace se zákazníky	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve vodohospodářské legislativě a předpisech souvisejících s provozováním vodovodů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit základní pojmy a obsah zákona č. 254/2001 Sb., o vodách v návaznosti na ES 2000/60, ve znění pozdějších předpisů	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit základní pojmy a obsah zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích a obsah vyhlášky, kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích - vyhlášky č. 428/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit základní pojmy a obsah zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v pojmech a činnostech spojených s provozováním vodovodní sítě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit náležitosti provozního řádu vodovodu a popsat provozní schéma vodovodu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit základní pojmy ve výrobě, distribuci vody a hygienickém zabezpečení	Písemné a ústní ověření
c) Popsat objekty na vodovodní síti a jejich účel (jímací objekty, čerpací stanice včetně typů čerpadel, tlakové stanice, vodojemy, vodoměrné šachty)	Ústní ověření
d) Charakterizovat měřidla, jejich rozdělení včetně kritérií pro výběr a jejich instalace	Ústní ověření
e) Vysvětlit důvody a principy odkalování a odvzdušňování vodovodní sítě	Ústní ověření
f) Popsat postup opravy poruchy vodovodního řadu a přípojky	Ústní ověření
g) Popsat způsoby vyhledávání poruch na vodovodním potrubí	Písemné a ústní ověření
h) Popsat manipulaci s dálkovým vodovodním přivaděčem při ověřování funkčností ovládacích prvků a při odstraňování poruchy	Ústní ověření
i) Předvést bilanční výpočet spotřeby vody při odstávce přivaděče na základě zadaných parametrů	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Navrhnout a popsat opatření ke snižování ztrát vodovodní sítě	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola a vyhodnocování provozních stavů včetně funkčnosti ochrany vodovodní sítě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat sledované parametry a jejich význam při provozování vodovodní sítě	Ústní ověření
b) Vyhodnotit hodnoty všech sledovaných parametrů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat možnosti mechanického a elektronického zabezpečení objektů včetně kamerových systémů	Ústní ověření
d) Popsat koordinaci činností a spolupráci s vodárenskými provozy a středisky při řešení poruch vodovodních sítí a při nouzovém zásobování pitnou vodou	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení technickoprovozní dokumentace vodovodní sítě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vysvětlit typy provozní a technické dokumentace a způsob jejich vedení	Ústní ověření
b) Popsat náležitosti plánů krizové připravenosti, včetně povinností vyplývajících pro provozovatele vodovodu	Ústní ověření
c) Popsat náležitosti protipovodňových plánů včetně povinností majitele objektů v zátopovém území	Ústní ověření
d) Vyhodnotit výstup z Geografického informačního systému (GIS) o stavu a parametrech vodovodní sítě	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Číst v technických výkresech a pasportech vodovodní sítě v listinné a elektronické podobě	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat náležitosti oznámení o hlášení přerušení nebo omezení dodávky vody	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podávání informací o vzniklých poruchách a výlukách dodávky pitné vody včetně komunikace se zákazníky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy informací, které dispečer podává veřejnosti	Ústní ověření
b) Vyjmenovat druhy informací, které dispečer podává příslušným vedoucím útvarů	Ústní ověření
c) Předvést praktickou komunikaci asertivního jednání se zákazníkem, samosprávou a státní správou dle modelové situace	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést telefonní hovor se zákazníky dle modelové situace	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Uchazeč si s sebou ke zkoušce přinese vlastní pracovní oděv, obuv a psací potřeby.
Pokud ve vodárenské společnosti existuje demo verze softwaru dispečinku, může být pro účel zkoušky využita.
Autorizovaná osoba připraví ke zkoušce modelové situace, na kterých odzkouší vybraná hodnoticí kritéria.
Příklady modelových situací:
1) Kompetence: Orientace ve vodohospodářské legislativě a předpisech souvisejících s provozováním vodovodů
- zákon 274/2001 Sb. – zejména se jedná o § 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 20, 21
2) Kompetence: Orientace v pojmech a činnostech spojených s provozováním vodovodní sítě
- autorizovaná osoba připraví min. 3 schémata vodovodu
3) Kompetence: Kontrola a vyhodnocování provozních stavů včetně funkčnosti ochrany vodovodní sítě
- Autorizovaná osoba připraví 3 měsíční sledování provozních stavů (noční a denní průtoky, tlaky, hladiny v akumulacích, chody čerpadel, objemy čerpané surové a vyrobené vody apod.)
4) Kompetence: Vedení technickoprovozní dokumentace vodovodní sítě
Autorizovaná osoba připraví technické výkresy a pasporty vodovodní sítě v listinné a elektronické podobě.
5) Kompetence: Podávání informací o vzniklých poruchách a výlukách dodávky pitné vody včetně komunikace se zákazníky, např.: porucha na vodovodní síti, objektu, úpravně vody apod.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet zejména k přesnosti, kvalitě a dodržování platných zákonů a norem. Je potřebné posuzovat rovněž samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště nebo daných obecných zákonných předpisů a norem. Ověření některých odborných způsobilostí lze provést rovněž elektronickou formou v simulovaném prostředí (na modelu dispečinku pitné vody).

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oborech vzdělání stavebních nebo chemických nebo elektrotechnických nebo strojírenských nebo ekologických a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vodárenství nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti vodárenství, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.
b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti stavebnictví nebo chemie nebo strojírenství nebo ekologie nebo elektrotechniky a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vodárenství nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti vodárenství, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na stavebnictví nebo chemii nebo strojírenství nebo elektrotechniku nebo ekologii a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vodárenství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti vodárenství, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.

Další požadavky:

- •Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- •Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.aegri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Zkouška probíhá v budově vodárenské společnosti nebo na dispečerském pracovišti, případně v odpovídající učebně nebo místnosti pro zkoušení písemné a ústní části zkoušky.
• odborná učebna
• psací potřeby a kalkulačka
• technické podklady spojené s provozováním vodovodní sítě: provozní řád, protipovodňový plán, plán krizové připravenosti, technologické schéma vodovodní sítě, technické výkresy, výstupy z digitální dokumentace, pasporty vodovodní sítě v listinné a elektronické podobě
• osobní počítač s patřičným softwarem
• 3 měsíční sledování provozních stavů (noční a denní průtoky, tlaky, hladiny v akumulacích, chody čerpadel, objemy čerpané surové a vyrobené vody apod.)
• právní předpisy - zákon o vodách, zákon o vodovodech a kanalizacích, zákon o ochraně veřejného zdraví, vyhláška č. 428/2001 Sb., vyhláška č. 252/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické či prostorové vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace doklady (resp. jejich ověřené kopie) umožňující jeho užívání

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 2 až 3 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR, SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.
Vodovody a kanalizace Jablonné na Orlicí, a. s.
Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.
TEPVOS, spol. s r. o., Ústí nad Orlicí